

УДК 711.01/.09

Русанова І.В.¹, Захарова С.О.¹

¹ доц. НУ «Запорізька політехніка»

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЛАНДШАФТНОГО ДИЗАЙНУ В МІСЬКИХ ПАРКАХ (НА ПРИКЛАДІ МІСТ ЛЬВОВА І ЗАПОРІЖЖЯ)

Міські парки є осередками природи міського середовища і як невід’ємна його частина є важливим напрямком діяльності архітектора і ландшафтного дизайнера. Ландшафтний дизайн-основний «будівельний матеріал» що впливає на структуру парку, його композиційну побудову, функціональність. Мистецтво ландшафтного дизайну з давніх часів використовувало природні умови, що відігравали роль «фундаменту», на якому створювалися парки-це рельєф, рослинність, водні джерела, які доповнювалися парковими спорудами, малими формами, облаштуванням певного функціонального призначення. Ці засоби ландшафтного дизайну визначали характеристику парку, його неповторність і так би мовити його «художній образ». Реконструкція міських парків з перетворенням ландшафтного дизайну залежить від соціально-економічної ситуації, матеріальних можливостей, вимог суспільства, культурних традицій народу.

Сучасні тенденції розвитку ландшафтного дизайну розглянемо на прикладах міських парків Львова і Запоріжжя, які вирізняються історичними

витоками їх формування, геоморфологічними і кліматичними умовами. Формування львівських парків сягає давніх часів (початок-кінець XIX століття), і вони побудовані на канонах європейського мистецтва ландшафтної архітектури з їх атрибутами у вигляді альтанок-ротонд, декоративних руїн, скульптур історичних постатей. Запорізькі парки створювались і розвивались впродовж минулого століття, починаючи з будівництва Дніпрогесу і були орієнтовані на трудящі маси-енергетиків і металургів

Рельєф відігравав важливу роль в ландшафтному дизайні. Львівські парки що формувалися в основному на узвишсях, що відобразилося в їх назвах: Кортумова гора, Високий замок, Цитадель, нижня і верхня тераси Стрийського парку потребували терасування схилів, організації підходів, силуетності, облаштування оглядових майданчиків. Натомість запорізькі парки з переважаючим рівнинним рельєфом східного лісостепу і з наявністю водних джерел – ставків, озер річок, струмків замовили широке їх використання, зробивши їх основними принадами парків: Вознесенівський, Дубовий Гай, парк Енергетиків, де на березі Дніпра влаштована пляжна зона. Набережна Дніпра є потужним потенціалом для ландшафтного дизайну Запоріжжя, який недостатньо використовується. Адже більшість парків Запоріжжя відрізані від берега Дніпра магістрально-набережною, не маючи безпосереднього підходу і візуального зв'язку з берегом, звідки відкриваються чудові краєвиди. Встановлення паркових скульптур – традиційна складова ландшафтного дизайну. Частина з них увіковічує історичні постаті: скульптура Килинського-польського полководця у Стрийському парку, Івана Франка- у парку його імені у Львові; у Запоріжжі це скульптури князя Святослава у Вознесенівському парку і Б. Хмельницькому у парку Металургів. Дедалі більше у львівських парках спостерігаємо ряд скульптур стилу кітч, що викликають різко негативну реакцію.

Розвиток ландшафтного дизайну останнім часом демонструє удосконалення мистецтва створення квіткових композицій, обладнання місць відпочинку або унікальність такого засобу як наприклад – художній розпис по каменю у парку Поколінь у Запоріжжі. У парках Львова пропонується стиль дизайну «нова хвиля», який передбачає збереження природних видів рослин, створення газонів, на яких можна відпочивати, засмагати, ходити босоніж. При аналізі парків Львова і Запоріжжя можна виділити спільні проблеми їх майбутнього розвитку. Це насамперед-орієнтація на багатофункціональність парків, яка може втілюватись у вигляді секторів з різними функціями у вже існуючих парках або створенням нових спеціалізованих: дитячих, спортивних, скейт-парків або так зв. мотузкових парків з новим форматом екстремальних розваг. Слід відмітити і майбутню

комерціалізацію парків, дуже відчутну останнім часом, що веде до негативних наслідків через несанкціоноване будівництво, втручання численних кафе, ресторанів, кіосків, платних атракціонів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Крижановська Н.Я., Вотінов М.А., Смірнова О.В. Основи ландшафтної архітектури і дизайну: підручник / Н.Я. Крижановська, М.А. Вотінов, О.В. Смірнова: Харків ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2018. 348 с.
2. Швиденко І.М., Швиденко М.В. Сучасні тенденції розвитку міських парків / Тенденції та пріоритети розвитку лісового господарства [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://bit.ly/40dPclG>. 2021р.
3. Гамалія К. Синтетичний характер садово-паркового мистецтва /К. Гамалія: Вісник Львівської Нац. Академії мистецтв. Вип .24 с 368-380 2013 р.
4. Копієвська О.Р. Паркова індустрія: підручник. К: НАКККіМ, 2015. 208 с.
5. N.V. Vernihorova Інституційні новації розвитку міських парків в Україні. *Economie journal Odessa polytechnic university* № 2(24) 2023р. с.35-43.